

Reactie Taskforce Culturele en Creatieve Sector op de internetconsultatie inzake de Wet personeelsbehoud bij crisis

De [Taskforce Culturele en Creatieve Sector](#) (Taskforce CCS) is een samenwerkingsverband van ruim 100 branche-, beroeps- en belangenorganisaties.¹ Doel van de Taskforce CCS is om door middel van gezamenlijke analyses, informatie-uitwisseling en afstemming de sector te ondersteunen en waar nodig te vertegenwoordigen. De Taskforce CCS is opgericht in maart 2020, als gevolg van de (lockdowns tijdens de) coronacrisis.

De Taskforce CCS wil allereerst waardering uitspreken over de voorgestelde Wet personeelsbehoud bij crisis. Het bieden van een wettelijk kader voor collectieve maatregelen ter ondersteuning van werkgevers en werknemers in tijden van crisis is broodnodig. Tegelijk willen wij aandacht vragen voor de specifieke uitdagingen en kwetsbaarheden binnen de culturele en creatieve sector, die vaak niet volledig wordt erkend in bredere beleidsmaatregelen; zo bleek ook tijdens de coronacrisis.

Specifieke context van de culturele en creatieve sector

De culturele en creatieve sector wordt gekenmerkt door een groot aantal zelfstandigen zonder personeel (zzp'ers) en tijdelijke arbeidskrachten. Volgens het SER-rapport 'Passie gewaardeerd' werken ongeveer 60% van de werkenden in deze sector als zelfstandige.² Daarnaast blijkt uit de onderzoeken 'Ongelijk getroffen, ongelijk gesteund' van de Boekmanstichting dat de coronacrisis een disproportioneel negatieve impact had op deze sector, met name op zzp'ers en kleine culturele ondernemingen.³ De crisismaatregelen schoten tekort in het bieden van voldoende ondersteuning voor deze groepen specifieke groepen.

Ook willen wij er op wijzen dat het samenbrengen van mensen een kernactiviteit is van de culturele en creatieve sector. Daarmee is onze sector ook extra gevoelig voor publieksbeperkende maatregelen die in het kader van crisisbestrijding getroffen worden.

Knelpunten in de voorgestelde wetgeving

Definitie van arbeidscapaciteit en subsidiabele uren

¹ Penvoerderschap van de Taskforce CCS berust bij Kunsten '92. Meer informatie over de deelnemers en activiteiten van de Taskforce CCS staat hier: <https://www.kunsten92.nl/onderwerpen/taskforce-culturele-creatieve-sector/>

² 'Advies Passie Gewaardeerd: versterking van de arbeidsmarkt in de culturele en creatieve sector' (SER en RvC, april 2017). Gehele rapport: <https://www.ser.nl/nl/publicaties/passie-gewaardeerd>

³ Rapporten I en II 'ongelijk getroffen, ongelijk gesteund: effecten coronacrisis en steunmaatregelen' (Boekmanstichting, mei 2021 en juni 2023). Gehele rapporten via: <https://www.boekman.nl/?s=ongelijk+getroffen>

De wet focust sterk op werknemers met een arbeidsovereenkomst. Dit sluit een groot deel van de werkenden in onze sector uit, aangezien veel kunstenaars, musici, andere creatieven en ondersteuners (technici, marketing etc.) werken als zzp'er. Wij verzoeken daarom een inclusievere definitie van arbeidscapaciteit die ook zzp'ers en freelancers omvat. Dit is nodig om de disproportionele negatieve effecten voor werkenden in de culturele en creatieve sector, zoals deze zich aantoonbaar voordeed tijdens de coronacrisis, in de toekomst te voorkomen.

Crisistijdvak en subsidietijdvak

De voorgestelde tijdvakken (artikel 4 en 12) zijn mogelijk te rigide voor de dynamische aard van de culturele en creatieve sector. Projecten en opdrachten in deze sector kunnen sterk fluctueren, waardoor een flexibeler benadering van crisis- en subsidietijdvakken noodzakelijk is om effectieve ondersteuning te bieden.

Loonsubsidie en verminderde loondoorbetaling

Het huidige voorstel richt zich op verminderde loondoorbetaling en herplaatsing (artikel 11 en 13). Dit is problematisch voor zelfstandigen die geen loondoorbetaling ontvangen. Wij pleiten voor een vorm van inkomensondersteuning of subsidie specifiek gericht op zelfstandigen in tijden van crisis.

Administratieve lasten

De administratieve vereisten voor het aanvragen van loonsubsidie (artikel 8 en 15) kunnen een zware last vormen voor kleine culturele instellingen en zelfstandigen. Het vereenvoudigen van deze processen zou de toegankelijkheid van de wet vergroten.

Ondersteuning vanuit onderzoek

Het rapport 'Passie gewaardeerd' van de SER benadrukt dat de culturele en creatieve sector een specifieke aanpak vereist vanwege de unieke economische en arbeidsmarktstructuur. Een groot deel van de werkenden in deze sector heeft een zwakke inkomenspositie en weinig sociale zekerheid. Dit maakt hen bijzonder kwetsbaar in tijden van crisis.

Uit de Boekmanonderzoeken 'Ongelijk getroffen, ongelijk gesteund' blijkt dat de culturele sector zwaar is getroffen door de coronacrisis, met name vanwege het hoge aandeel zzp'ers en de afwezigheid van langdurige arbeidscontracten. De huidige voorstellen in de Wet personeelsbehoud bij crisis houden onvoldoende rekening met deze realiteit.

Aanbevelingen

Om de wetgeving beter af te stemmen op de realiteit van de culturele en creatieve sector, stellen wij de volgende aanpassingen voor:

Inclusievere definitie: neem in de definitie van arbeidscapaciteit ook zzp'ers en freelancers op. Dit kan bijvoorbeeld door aanpassingen in artikel 1 door te voeren met oog op deze (groeierende) groep werkenden en een uitbreiding van de criteria voor subsidiabele uren.

Flexibele tijdvakken: sta meer flexibiliteit toe in de crisistijdvakken en subsidietijdvakken om beter in te spelen op de onregelmatige aard van werk in de culturele en creatieve sector.

Specifieke steun voor zzp'ers: ontwikkel specifieke steunmaatregelen voor zelfstandigen, zoals een tijdelijke inkomensondersteuning of een crisisfonds voor zzp'ers in de culturele en creatieve sector.

Verminder administratieve lasten: vereenvoudig de aanvraagprocedures en vereisten om toegang tot ondersteuning te vergemakkelijken, vooral voor kleinere organisaties en zelfstandigen.

Conclusie

De culturele en creatieve sector draagt significant bij aan de economie en het maatschappelijk welzijn. Het is van groot belang dat wetgeving, zoals de Wet personeelsbehoud bij crisis, rekening houdt met de structuur en behoeften van deze sector. Wij hopen dat onze aanbevelingen worden overwogen om zo de positie van werkenden in onze sector te versterken en te beschermen in tijden van crisis en gaan hier graag over in gesprek.